

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi työturvallisuuslain ja työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työturvallisuuslakia ja työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettua lakia. Esitys perustuu Euroopan yhteisöjen neuvoston vuonna 1989 hyväksymään niin sanottuun työympäristön puitedirektiiviin.

Direktiivin johdosta on työturvallisuuslakia täydennetty Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen voimaantulon yhteydessä. Esityksessä on kysymys lainsäädännön täydentämisestä Euroopan yhteisöjen komission Suomeen kohdistamien valvontatoimien johdosta.

Komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen puitedirektiivin täytäntönpänon osalta. Komissiolle antamassaan vastauksessa hallitus on ilmoittanut selvittävänsä, mitä säädösmuutoksia tarvitaan, jotta Suomen lainsäädäntö saadaan vastaamaan direktiivien vaatimuksia. Esitys perustuu viranomaisten sekä työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen kolmikantaiseen valmisteluun.

Työturvallisuuslakiin ehdotetut keskeisimmät muutokset tähtäävät työpaikan vaarojen ennalta ehkäisemiseen puitedirektiivin asettamien yleisten periaatteiden mukaan. Esityksessä ehdotetaan myös lisättäväksi lakiin työolosuhteiden parantamisen tavoite. Se perustuu puitedirektiivin ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen. Lisäksi esitys sisältää puitedirektiiviin pohjautuvia työpaikan olojen sääntelyn täsmennyksiä.

Työsuojelun valvontalakiin ehdotetaan lisättäväksi puitedirektiiviin perustuva velvoite, jonka mukaan työpaikan työsuojeluvaltuutetulle on annettava asianmukainen koulutus työsuojeluasioiden hoidossa. Nykyisin tällainen koulutus perustuu työmarkkinajärjestöjen sopimuksiin. Sen piiriin eivät kuulu kaikki työpaikat eivätkä kaikki työsuojeluvaltuutetut. Työmarkkinajärjestöjen sopimuksiin esitys ei vaikuta.

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Työsuojeludirektiivien oikeusperusteena on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 118 a (nykyisin 137 artikla).

Vuonna 1989 on 118 a artiklan nojalla annettu neuvoston direktiivi toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä 89/391/ETY, jäljempänä puitedirektiivi.

Lisäksi neuvosto on hyväksynyt lukuisia muita työsuojelua koskevia vähimmäisdirektiivejä. Direktiivit eivät estä jäsenmaita pitämässä voimassa tai toteuttamasta tiukempia työsuojelua koskevia toimenpiteitä, jos ne ovat sopusoinnussa perustamissopimuksen kanssa.

Suomen liittyessä Euroopan talousalueesta tehtyyn sopimukseen, jäljempänä ETA-sopimus, selvitettiin puitedirektiivin aiheutta-

mia lainsäädännön muutostarpeita. Tällöin todettiin, että direktiivin vaatimukset sisältyvät työturvallisuuslain vakiintuneeseen tulkintaan ja soveltamiskäytäntöön, joten perusteita laajamittaiselle lainsäädännön muuttamiselle ei ollut. Selvitystyön pohjalta työturvallisuuslakia (299/1958) ja työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettua lakia (131/1973) muutettiin vuoden 1994 alusta lukien (HE 113/1992 vp).

Koska työturvallisuuslain säännökset ovat verraten yleisiä, niitä voidaan tulkita ja soveltaa direktiivien mukaisesti. Sen jälkeen kun ETA-sopimus tuli voimaan, muunlainen soveltaminen ei ole ollut mahdollistakaan, vaan lain säännöksiä on ollut tulkittava asianomaisten direktiivien sanamuodon ja päämäärän valossa. Direktiivien tulkintavaikutus edellyttää, että myös sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, joka on säädetty jo ennen direktiivien voimaantuloa, on mahdollisuuksien mukaan annettava direktiivien sanamuodon ja päämäärän mukainen sisältö.

Euroopan yhteisöjen komission tavoitteisiin työsuojelun alalla kuuluu tehostunut direktiivien kansallisen täytäntöönpanon valvonta. Tavoitteena on, että viime vuosikymmenen taitteeseen ajoittuneen voimakkaan lainsäädäntövaiheen jälkeen varmistettaisiin direktiivien asianmukainen täytäntöönpano eri jäsenmaissa. Suomen hallitus on antanut tukensa tälle poliitikalle ja korostanut eri yhteyksissä direktiivien kansallisen täytäntöönpanon tärkeyttä.

Valvontatoimissaan komissio on selvittänyt puitedirektiivin ja muiden työsuojeludirektiivien ja Suomen kansallisen työsuojelulainsäädännön vastaavuutta. Komissio on antanut Suomelle virallisen huomautuksen eräistä puitedirektiivin täytäntöönpanossa havaitsemistaan seikoista. Suomessa asiaa virallisen huomautuksen johdosta selvitellessä on käynyt ilmeiseksi, että työturvallisuuslakia on aihetta täydentää, koska lain vakiintunutta tulkintaa ei pidetä riittävänä, vaan direktiivien täytäntöönpanon tulee tapahtua yksityiskohtaisin oikeussäännöksin. Suomen hallitus on ilmoittanut komission viralliseen huomautukseen antamassaan vastauksessa, että huomautuksessa esiin tuotujen seikkojen johdosta ryhdytään valmistelemaan työturvallisuuslainsäädännön täydentämistä. Esitys perustuu hallituksen vastauksessa ilmoitettuihin muutostarpeisiin.

2. Ehdotetut muutokset

2.1. Työturvallisuuslaki

Työturvallisuuslakia ehdotetaan täydennettäväksi puitedirektiiviä vastaavilla säännöksillä niin, että direktiivin asianmukainen ja riittävän tehokas täytäntöönpano tulee varmistetuksi Euroopan unionin jäsenvelvoitteiden edellyttämällä tavalla.

Puitedirektiivin 6 artiklaan perustuvat ennalta ehkäisevät ja työsuojelullisesti keskeiset periaatteet eivät tähän mennessä ole kaikilta osiltaan tulleet Suomen lainsäädännössä riittävän selvästi esille. Ne sisältyvät kuitenkin jo esimerkiksi valtakunnalliseen työympäristöohjelmaan, jonka valtioneuvosto vahvisti periaatepäätöksellään vuonna 1984. Nämä periaatteet koskevat muun muassa vaarojen torjumista niiden syntyvaiheessa, vaarallisten olosuhteiden ja tekijöiden korvaamista vaarattomilla tai vähemmän vaarallisilla, tekniikan kehitykseen sopeutumista ja yleisesti vaikuttavien työsuojelutoimien ensisijaisuutta yksilöllisiin nähden sekä yksipuolisesti kuormittavan työn terveyshaittojen vähentämistä. Laista ei myöskään ilmene työympäristön parantamisen yleistä tavoitetta, mikä on perustamissopimuksen 118 a artiklan ja puitedirektiivin keskeinen lähtökohta.

Lain 9 b § koskee työn ja työvälineiden mitoitusta ja sijoittamista työntekijöiden ruumiilliset ja henkiset edellytykset huomioon ottaen. Pykälässä ei kuitenkaan riittävän selkeästi tuoda esille yhtäjaksoisesti ja yksipuolisesti kuormittavan työn lieventämistä ja terveyshaittojen vähentämistä. Tästä syystä pykälää ehdotetaan täydennettäväksi siten, että se vastaa direktiivin kyseistä säännöstä.

Ehdotetussa uudessa 9 c §:ssä otettaisiin huomioon mainitut puitedirektiivin 6 artiklasta ilmenevät periaatteet. Nykyinen työntekijän työstä kieltäytymisoikeutta koskeva 9 c § siirtyisi sellaisenaan 9 d §:ksi.

Uuden 9 c §:n tarkoitus on esiintuoda periaatteita, joiden mukaisesti työnantajan tulee täyttää lain 9 ja 9 b §:ssä mainitut perusvelvoitteet. Ehdotettu nelikohtainen luetelo ei olisi tyhjentävä eikä asioita ole esitetty tärkeysjärjestyksessä. Ehdotuksen mukaiset periaatteet eivät sinällään ole uusia, vaan niiden on katsottu sisältyvän jo nykyisinkin valitsevaan työsuojelukäytäntöön.

Ehdotetussa säännöksessä mainitulla tekniikan kehityksen huomioon ottamisella ei tarkoiteta yksinomaan pääomahyödykkeiden

ja muiden teknisten laitteiden ominaisuuksien muuttamista, vaan myös niitä seikkoja, jotka koskevat työn ja tuotannon järjestelyjä esimerkiksi ergonomisen taikka työpsykologisen tai työsosio­logisen tutkimus- ja kehitystyön pohjalta.

Ehdotettuun 9 c §:n 1 kohtaan sisältyvään työsuojelutoimien järjestykseen liittyen ehdotetaan muutettavaksi myös lain 17 §:n 1 momentti siten, että vaarallisten ja myrkyllisten aineiden korvaaminen vaarattomilla tai vähemmän vaarallisilla aineilla olisi ensisijainen toimenpide yksilöllisiin suojelutoimenpiteisiin nähden, kuten ehdotetussa uudessa 9 c §:ssä säädetään. Tämä todettaisiin viittaamalla uuden 9 c §:n sisältämiin periaatteisiin. Korvaamisperiaatetta ei ole tässä pykälässä enää tarpeen toistaa.

Direktiivin 8 artiklan 2 kohta edellyttää, että työnantajan on erityisesti nimettävä ensiapu-, palontorjunta- ja evakuointitoimenpiteiden täytäntöön panemiseksi tarkoitetut työntekijät. Direktiivin 11 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan työnantajan on käsiteltävä henkilöiden nimeämistä työntekijöiden tai heidän edustajansa kanssa. Henkilöiden nimeämistä ei, ensi­apu­ lukuun ottamatta, sisälly työturvallisuuslainsäädäntöön.

Mainittujen henkilöiden nimeäminen liittyy yleiseen palo- ja pelastustoimen ja väestönsuojelun järjestämiseen. Sisäasiainministeriö on antanut määräyksiä yritysten ja laitojen palojärjestelyistä ja talosuojelun järjestelystä. Määräykset edellyttävät suojelusta vastaavien henkilöiden nimeämistä. Ne eivät kuitenkaan edellytä käsittelyä työntekijöiden tai heidän edustajansa kanssa.

Direktiiviä vastaavat säännökset mainittujen henkilöiden nimeämisestä ja nimeämisen käsittelystä työntekijöiden tai heidän edustajansa kanssa ehdotetaan lisättäväksi uuteen 23 §:n 2 momenttiin ja ensiavun osalta 36 §:n 2 momenttiin. Ehdotus ei edellyttäisi lisähenkilöiden nimeämistä, jos työnantaja on nimennyt edellä mainittujen muiden säännösten mukaiset henkilöt.

Lain 34 §:n 3 momenttiin ehdotetaan täydennettäväksi puitedirektiivin 10 artiklan 2 kohtaa vastaavasti siten, että työpaikan haltijana olevan työnantajan on varmistettava, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja saa tiedot palontorjuntaan, ensiapuun ja evakuointiin liittyvistä toimenpiteistä ja niistä henkilöistä, jotka edellä sanotun mukaisesti on nimetty huolehtimaan näistä tehtävistä. Ulkopuolisen

työnantajan velvollisuutena on huolehtia näiden tietojen antamisesta edelleen omille työntekijöilleen ja heidän perehdyttämistään.

2.2. Laki työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa

Puitedirektiivin 12 artiklan 3 kohdan mukaan niiden työntekijöiden, jotka erityisesti osallistuvat työntekijöiden ja turvallisuuden ja terveyden suojeluun, tulee saada asianmukainen koulutus. Suomen oloissa tämä tarkoittaa työsuojeluvaltuutettua ja sellaista varavaltuutettua, joka hoitaa valtuutetun tehtäviä. Työsuojeluvaltuutetun kouluttamista koskeva yleissäännös puuttuu Suomen lainsäädännöstä.

Työsuojelun valvonnasta annetun asetuksen (954/1973) 22 §:n mukaan työsuojeluvaltuutetun työsuhteen päättyessä tai hänen erotessaan muusta syystä kesken toimikautensa tulee hänen sijaansa jäljellä olevaksi toimikaudeksi se varavaltuutetuista, joka on vaalissa saanut enemmän ääniä, jollei ennen vaalia ole toisin sovittu. Työsuojeluvaltuutetun tilapäisen esteen vuoksi varavaltuutettu on oikeutettu toimimaan, mikäli työsuojeluvaltuutettu ei voi hoitaa kulloinkin kysymyksessä olevaa tehtäväänsä. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi vuosiloman tai pitkäaikaisen sairauspoissaolon aikana. Valtuutetun ja ensimmäisen varavaltuutetun ollessa molempien estyneitä, voi myös toinen varavaltuutettu joutua hoitamaan valtuutetun tehtäviä.

Puitedirektiivin 12 artiklan 4 kohdan mukaan koulutuksen on tapahduttava työaikana ja kansallisten lakien tai käytännön mukaisesti yrityksessä tai laitoksessa taikka sen ulkopuolella. Koulutus ei saa aiheuttaa kustannuksia työntekijöille tai heidän edustajilleen. Saman direktiivin 11 artiklan 2 kohdan mukaan työnantajan ja työntekijöiden tai heidän edustajiensa on oltava yhteistoiminnassa koulutuksen suunnittelussa ja järjestämisessä.

Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun oikeus osallistua koulutukseen on tällä hetkellä Suomessa työmarkkinajärjestöjen sopimuksilla järjestetty asia. Sopimusten kattamalla alueella järjestelyn on katsottava olevan riittävä täyttämään direktiivin vaatimukset.

Puitedirektiivin 11 ja 12 artikla kuitenkin edellyttävät, että laissa tulisi olla säännös,

joka turvaa koulutuksen saamisen kaikissa tilanteissa. Tarvittavat säännökset työsuojeluvaltuutetun mahdollisuudesta saada asianmukaista koulutusta ehdotetaan lisättäväksi työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annettuun lakiin. Tällöin velvoite kattaa kaikki lain mukaan valitut työsuojeluvaltuutetut ja heidän estyneenä ollessaan tehtäviä hoitamaan joutuvat varavaltuutetut.

Ehdotetut säännökset muodostavat asianmukaisen koulutuksen vähimmäistason. Ne eivät vähennä työmarkkinajärjestöjen oikeutta sopia koulutuksen tarkemmasta sisällöstä ja siinä noudatettavista menettelytavoista eivätkä vaikuta nykyisiin sopimuksiin. Nykyisissä työsuojelua koskevissa sopimuksissa, muun muassa Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliiton ja Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n heinäkuun 4 päivänä 1997 sovitun yleissopimuksen mukaan osapuolten hyväksymään yhteiseen työsuojelun peruskoulutukseen pääsevät työsuojeluvaltuutetun lisäksi myös työsuojelutoimikunnan jäsen, varavaltuutettu ja sopimusperusteinen työsuojeluasiamies. Työsuojeluvaltuutettu voi saada lisäksi erityiskoulutusta.

Asianomaisella koulutuksella tarkoitetaan ehdotuksessa soveltuvin osin koulutusta, joka vastaa työsuojeluvaltuutetuille valtakunnallisten työmarkkinajärjestöjen sopimusten mukaan annettavaa koulutusta. Niiden työpaikkojen osalta, joissa edustettavien työntekijöiden määrä on vähäinen eikä työn laatu ja työolosuhteet ole muutenkaan kovin hankalia, koulutus voi olla paikallista perehdyttämiskoulutusta. Muutenkin asianmukainen koulutus tapahtuu tarkoituksenmukaisimmalla tavalla työpaikkakohtaisesti, jolloin paikalliset olosuhteet tulevat parhaiten huomiioon otetuiksi.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi 10 a §, joka sisältäisi perussäännöksen siitä, että työsuojeluvaltuutetulla on mahdollisuus saada asianmukaista koulutusta. Säännös koskee myös työsuojeluvaltuutetun tehtäviä hoitavia varavaltuutettuja. Varavaltuutetun koulutustarpeeseen vaikuttaa ennen muuta se, missä laajuudessa hän joutuu hoitamaan työsuojeluvaltuutetun tehtävää varsinaisen valtuutetun ollessa estynyt. Työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun koulutukseen olisi soveltuvin osin noudatettavissa samat periaatteet kuin lain 11 §:n 2 ja 3 momentissa työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamisesta on säädetty.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan

koulutuksen suunnittelua ja järjestämistä tulee käsitellä työpaikalla työntekijöiden tai heidän edustajiensa kanssa. Yhdessä käsittelemisen osalta säännös on työturvallisuuslain 9 §:n 5 momenttia vastaava. Koulutuksen suunnittelulla tarkoitetaan muun muassa työsuojeluvaltuutetun ja varavaltuutetun koulutustarpeen selvittelyä, koulutustarjontaa ja koulutukseen osallistumisen ajoitusta.

Ehdotetun 10 a §:n 3 momentin mukaan koulutuksen tulee tapahtua työaikana, jollei lain 8 §:ssä tarkoitettujen osapuolten välillä muuta sovi. Koulutukseen osallistumisesta ei saa aiheutua kustannuksia työsuojeluvaltuutetulle eikä varavaltuutetuille.

3. Esityksen vaikutukset

Työturvallisuuslakiin ehdotetut uudet yhtäjaksoisesti ja yksipuolisesti kuormittavaa työtä (9 b §) ja työsuojeluperiaatteita koskevat (9 c §) säännökset ovat sisältyneet tähänkin asti noudatettuun työsuojelun valvontakäytäntöön. Ne ovat olleet hyväksytyjä tavoitteita, vaikka niitä ei ole nimenomaisesti lakiin kirjoitettu. Tämä koskee myös 17 §:ään ehdotettua muutosta. Tässä muutoksessa on kysymys enemmänkin vakiintuneiden periaatteiden kirjaamisesta lakiin kuin asiasisältöisestä uudistuksesta. Näin ollen muutoksilla ei ole sanottavia taloudellisia tai muita vaikutuksia.

Ehdotettu 23 § koskee henkilön nimeämistä palontorjunta- ja evakuointitehtäviin sekä menettelyä henkilöä nimettäessä. Ehdotuksen 36 §:ssä on kysymys menettelytavasta ensiapuun perehtyneen henkilön nimeämisessä. Säännökset eivät edellytä uusin henkilöiden nimeämistä nykyisiin säännöksiin verrattuna. Näin ollen säännöksistä ei aiheudu uusia hallinnollisia rasitteita yrityksille. Sama koskee työntekijöiden kuulemista nimittämisen yhteydessä. Asia on hoidettavissa nykyisiä yhteistoimintaa ja tiedottamista koskevien menettelytapojen mukaan. Sanottu soveltuu myös ehdotetun lain 34 §:n muutokseen.

Työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioista annettuun lakiin sisällytettävä työsuojeluvaltuutetun koulutukseen osallistumista koskeva säännös on uusi vaatimus, joka aiheuttaa jossain määrin lisäkustannuksia työpaikoilla.

Nykyisin työmarkkinajärjestöjen sopimukset kattavat noin 80 prosenttia työpaikoista. Näihin työpaikkoihin uusi säännös ei vaiku-

ta. Toisaalta velvollisuus työsuojeluvaltuutetun valintaan koskee vain työpaikkoja, joilla työskentelee säännöllisesti vähintään kymmenen työntekijää. Näin ollen säännös ei vaikuta alle kymmenen työntekijän työpaikoihin, jolleivät työntekijät ole käyttäneet oikeuttaan valita työsuojeluvaltuutettu.

Säännös vaikuttaa siten käytännössä niillä työpaikoilla, joissa työskentelee vähintään kymmenen työntekijää tai joissa työsuojeluvaltuutettu on muutoin valittu, mutta joita työmarkkinoiden keskusjärjestöjen sopimukset eivät sido. Tässä kohderyhmässä muutos aiheuttaa jossain määrin kustannuksia koulutuksen järjestämisen ja työajan menetyksen muodossa.

Kustannuksien määrää on kuitenkin vaikea arvioida. Vaadittavan koulutuksen laajuutta ja laatua ei ehdoteta säädettäväksi laissa. Se riippuu työpaikan koosta ja laadusta sekä siellä esiintyvien työsuojeluongelmien ja -tarpeiden laadusta. Lisäksi on otettava huomioon, että osa valtuutetuista on nykyisinkin osallistunut koulutukseen myös niissä työpaikoissa, joissa säännöksen edellä sanotun mukaisesti lähinnä on tarkoitettu vaikuttavan. Tällöin sanottavia lisäkustannuksia ei aiheudu.

Työsuojeluvaltuutetun koulutus voi tapahtua työpaikalla tai se voidaan toteuttaa muualla. Koulutuksen suunnittelua ja järjestelyä on käsiteltävä työnantajan ja työntekijöiden

tai heidän edustajiensa kesken. Koulutuksen järjestämismuoto ja aikataulu ja ajoitus, esimerkiksi sen sijoittaminen muutoin hiljaiseen ajankohtaan, vaikuttavat kustannuksiin merkittävästi. Nämä seikat ovat säännöksen mukaan pitkälti työpaikalla sovittavissa.

4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työturvallisuusmääräyksiä valmisteleivassa neuvottelukunnassa, jossa on työmarkkinoiden keskusjärjestöjen edustus.

Ehdotuksesta on pyydetty sisäasiainministeriön lausunto. Ministeriö on ehdotettujen paloturvallisuutta koskevien säännösten osalta todennut, että ne eivät ole ristiriidassa pelastustoimen säädösten kanssa, vaan tukevat osaltaan niiden saavuttamista. Esityksen 23 §:n mukaisena henkilönä voisi toimia pelastustoimen säännösten mukaan nimetty suojelujohtaja. Henkilön tulisi ministeriön mielestä pääsääntöisesti olla sama.

5. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan ensi tilassa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**työturvallisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun työturvallisuuslain (299/1958) 9 b §, 17 §:n 1 momentti, 23 §:n edellä oleva väliotsikko, 34 §:n 3 momentti ja 36 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 b § ja 34 §:n 3 momentti laissa 144/1993, sekä

lisätään lakiin uusi 9 c § ja sen edelle uusi väliotsikko, jolloin nykyinen 9 c § sellaisena kuin se on laissa 287/1988, siirtyy 9 d §:ksi ja nykyinen 9 c §:n edellä oleva väliotsikko siirtyy 9 d §:n edellä olevaksi, ja 23 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 b §

Työt ja työvälineet sekä työssä käytettävät koneet, laitteet ja tarpeelliset apuvälineet on pyrittävä mitoittamaan ja sijoittamaan siten, että ne mahdollistavat työntekijöiden ruumiilliset ja henkiset edellytykset huomioon ottaen työn tarkoituksenmukaisen suorittamisen. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota yhtäjaksoisesti ja yksipuolisesti kuormittavan työn lieventämiseen ja sen aiheuttamien terveyshaittojen vähentämiseen. Järjestelyissä on tarvittaessa otettava huomioon vammaiset ja muut työntekijät, joiden terveyden ja turvallisuuden varmistaminen työssä edellyttää erityisiä toimenpiteitä.

*Työolosuhteiden kehittämisperiaatteita***9 c §**

Työnantajan on 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna selvityksen ja arvioinnin perusteella suunniteltava, valittava ja mitoitettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- 1) vaarojen torjuminen ennakolta jo niiden syntyvaiheessa;
- 2) yleisesti vaikuttavien työsuojelutoimenpiteiden ensisijaisuus yksilöllisiin verrattuna;
- 3) vaarallisen korvaaminen vaarattomalla tai vähemmän vaarallisella;
- 4) tekniikan kehityksen huomioon ottaminen.

17 §

Milloin työssä joudutaan käsittelemään myrkyllistä tai muuta terveydelle vaarallista ainetta tai milloin työolosuhteista muutoin saattaa aiheutua myrkytyksen, tartunnan taikka hapen puutteen vaaraa, on ryhdyttävä 9 c §:ssä mainitut periaatteet huomioon ottaen tarpeellisiin suojelutoimenpiteisiin.

*Paloturvallisuus ja pelastautuminen***23 §**

Työnantajan tulee 9 §:n 5 momentti huomioon ottaen nimetä yksi tai useampi henkilö huolehtimaan palontorjuntaan ja työntekijöiden evakuointiin liittyvistä yhteydenpito- ja muista käytännön tehtävistä työpaikalla.

34 §

Työnantajan on varmistettava, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja siellä työskentelevä ulkopuolisen työnantajan työntekijä ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä. Työnantajan on varmistettava myös, että ulkopuolinen työnantaja saa tarpeelliset tiedot työpaikan palontorjuntaan, ensiapuun ja evakuointiin liittyvistä toimenpiteistä ja näihin tehtäviin nimetyistä henkilöistä.

36 §

Milloin työntekijäin lukumäärä taikka työn
laatu tai muut työolosuhteet niin vaativat,
tulee työpaikalla olla ainakin yksi ensiavun
antamiseen perehtynyt henkilö sekä siihen

sopiva huonetila. Henkilöä nimettäessä tulee
ottaa huomioon 9 §:n 5 momentti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta .

2.

Laki**työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään työsuojelun valvonnasta ja muutoksenhausta työsuojeluasioissa 16 päivänä helmikuuta 1973 annettuun lakiin (131/1973) uusi 10 a § seuraavasti:

10 a §

Työnantajan tulee huolehtia siitä, että työsuojeluvaltuutetulla ja varavaltuutetulla on tehtävänsä hoitamiseksi mahdollisuus saada asianmukaista koulutusta työsuojelua koskevista säännöksistä ja ohjeista sekä muista tehtävien hoitamiseen kuuluvista asioista.

Valtuutetun koulutuksen suunnittelua ja järjestelyä on asianmukaisesti ja riittävän

ajoissa käsiteltävä työnantajan ja työntekijöiden tai heidän edustajansa kesken.

Kouluttamisen on tapahduttava työaikana, jollei 8 §:ssä tarkoitettujen osapuolten kesken sovita toisin. Koulutuksesta ei saa aiheutua kustannuksia työsuojeluvaltuutetulle eikä varavaltuutetulle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuu-
ta _____.

Helsingissä 28 päivänä heinäkuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Peruspalveluministeri *Eva Biaudet*

1.

Laki**työturvallisuuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun työturvallisuuslain (299/1958) 9 b §, 17 §:n 1 momentti, 23 §:n edellä oleva väliotsikko, 34 §:n 3 momentti ja 36 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 9 b § ja 34 §:n 3 momentti laissa 144/1993, sekä

lisätään lakiin uusi 9 c § ja sen edelle uusi väliotsikko, jolloin nykyinen 9 c § sellaisena kuin se on laissa 287/1988, siirtyy 9 d §:ksi ja nykyinen 9 c §:n edellä oleva väliotsikko siirtyy 9 d §:n edellä olevaksi, ja 23 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***9 b §**

Työt ja työvälineet sekä työssä käytettävät koneet, laitteet ja tarpeelliset apuvälineet on pyrittävä mitoittamaan ja sijoittamaan siten, että ne mahdollistavat työntekijöiden ruumiilliset ja henkiset edellytykset huomioon ottaen työn tarkoituksenmukaisen suorittamisen. Järjestelyissä on tarvittaessa otettava huomioon vammaiset ja muut työntekijät, joiden terveyden ja turvallisuuden varmistaminen työssä edellyttää erityisiä toimenpiteitä.

9 b §

Työt ja työvälineet sekä työssä käytettävät koneet, laitteet ja tarpeelliset apuvälineet on pyrittävä mitoittamaan ja sijoittamaan siten, että ne mahdollistavat työntekijöiden ruumiilliset ja henkiset edellytykset huomioon ottaen työn tarkoituksenmukaisen suorittamisen. *Erityisesti on kiinnitettävä huomiota yhtäjaksoisesti ja yksipuolisesti kuormittavan työn lieventämiseen ja sen aiheuttamien terveyshaittojen vähentämiseen.* Järjestelyissä on tarvittaessa otettava huomioon vammaiset ja muut työntekijät, joiden terveyden ja turvallisuuden varmistaminen työssä edellyttää erityisiä toimenpiteitä.

*Työolosuhteiden kehittämisperiaatteita***9 c §**

Työnantajan on 9 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun selvityksen ja arvioinnin perusteella suunniteltava, valittava ja mitoitettava työolosuhteiden parantamiseksi tarvittavat toimenpiteet seuraavien periaatteiden mukaisesti:

- 1) vaarojen torjuminen ennakolta jo niiden syntyvaiheessa;*
- 2) yleisesti vaikuttavien työsuojelutoimenpiteiden ensisijaisuus yksilöllisiin verrattuna;*
- 3) vaarallisen korvaaminen vaarattomalla tai vähemmän vaarallisella;*
- 4) tekniikan kehityksen huomioon ottaminen.*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Milloin työssä joudutaan käsittelemään myrkyllistä tai muuta terveydelle vaarallista ainetta tai milloin työolosuhteista muutoin saattaa aiheutua myrkytyksen, tartunnan taikka hapen puutteen vaaraa, on tarpeellisiin suojelutoimenpiteisiin ryhdyttävä. Jollei tällaisilla toimenpiteillä vaaraa voida riittävässä määrin poistaa, on vaarallinen aine korvattava muulla aineella.

17 §

Milloin työssä joudutaan käsittelemään myrkyllistä tai muuta terveydelle vaarallista ainetta tai milloin työolosuhteista muutoin saattaa aiheutua myrkytyksen, tartunnan taikka hapen puutteen vaaraa, on ryhdyttävä 9 c §:ssä mainitut periaatteet huomioon ottaen tarpeellisiin suojelutoimenpiteisiin.

Paloturvallisuus

Paloturvallisuus ja pelastautuminen

23 §

Työnantajan tulee 9 §:n 5 momentti huomioon ottaen nimetä yksi tai useampi henkilö huolehtimaan palontorjuntaan ja työntekijöiden evakuointiin liittyvistä yhteydenpito- ja muista käytännön tehtävistä työpaikalla.

34 §

Työnantajan on varmistettava, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja siellä työskentelevä ulkopuolisen työnantajan työntekijä ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä.

Työnantajan on varmistettava, että hänen työpaikallaan työtä teettävä ulkopuolinen työnantaja ja siellä työskentelevä ulkopuolisen työnantajan työntekijä ovat saaneet tarpeelliset tiedot ja ohjeet työhön kohdistuvista työpaikan vaara- ja haittatekijöistä. Työnantajan on varmistettava myös, että ulkopuolinen työnantaja saa tarpeelliset tiedot työpaikan palontorjuntaan, ensiapuun ja evakuointiin liittyvistä toimenpiteistä ja näihin tehtäviin nimetyistä henkilöistä.

36 §

Milloin työntekijäin lukumäärä taikka työn laatu tai muut työolosuhteet niin vaativat, tulee työpaikalla olla ainakin yksi ensiavun antamiseen perehtynyt henkilö sekä siihen sopiva huonetila.

Milloin työntekijäin lukumäärä taikka työn laatu tai muut työolosuhteet niin vaativat, tulee työpaikalla olla ainakin yksi ensiavun antamiseen perehtynyt henkilö sekä siihen sopiva huonetila. Henkilöä nimettäessä tulee ottaa huomioon 9 §:n 5 momentti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta